

Abstrakt

Standardní jazyková ideologie, která je zakořeněná v diskurzích tradiční výuky cizích jazyků, může mít negativní vliv na lingvistickou identitu u nerodilých mluvčích angličtiny. Ten se projevuje věnováním přehnané pozornosti jak správné výslovnosti, tak gramatické korektnosti, dále také upínáním pozornosti směrem k nedostatkům a srovnávání s ideálem rodilého mluvčího. To má za následek utváření negativního lingvistického sebepojetí v angličtině. Nedávné studie nicméně poukazují k opačným zjištěním. Ukazuje se, že oslabování ideologického vlivu vychází především ze současné role angličtiny jako globální linguu franky. Hlavním cílem této práce tedy je prozkoumat pohledy mladých nerodilých mluvčích, studentů participujících v programu Erasmus, na jejich angličtinu a její užívání jako hlavní jazykový zdroj pro socializaci v rámci jejich komunity. Na základě toho lze poté zjistit, zda tato decentralizace v kombinaci s praktickým užíváním angličtiny ve značně neformálním prostředí studentské skupiny může mít nějaký vliv na formování jazykové identity mluvčích.

Teoretická část práce se skládá ze tří hlavních sekcí. První sekce je vysvětluje koncept angličtiny užívané jako lingua franca (ELF) a jeho vývoj. V druhé části se odkrývá vztah mezi ELF a tématem identity, zatímco třetí část představuje Wengerův přístup praktické komunity, který tato práce užívá nejen jako koncepční, ale také jako analytický instrument. Prezentován je také přehled dosavadního výzkumu v této oblasti. Empirická část práce je založena na analýze kvalitativních rozhovorů se sedmi mluvčími a doplněna je materiálem pocházejícím z terénních observací. Výsledky studie jsou značně ambivalentní. Zatímco ve srovnání se začátkem jejich pobytu studenti popisují svou jazykovou identitu v užívání angličtiny jako výrazně uvolněnější a sebevědomější, objevily se také diskurzy, které odkrývají negativní postoje k angličtinám nepocházejících od rodilých mluvčích, a to zejména ve vztahu k přízvuku.

Klíčová slova: angličtina jako lingua franca, jazyková identita, praktická komunita, nerodilý mluvčí, standardní jazyková ideologie, Erasmus mobilita